

Naturvärdesinventering på fastigheterna Tom 4:11,
13:1, 14:2 samt del av 10:26 i Kungsbacka
kommun, Hallands län

2020-07-06

Kontaktinformation

Uppdragsgivare: Ingemar Johanssons Ingenjörbyrå AB

Kontaktperson: Jacob Ahnstedt

Adress: Fiskhamngatan 10, 414 58 Göteborg

Telefon: 031-303 49 70

email: jacob.ahnstedt@ijohansson.se

Utförare: Onsala Biokonsult AB

Adress: Mejerivägen 11, 439 36 Onsala

Mobil: 070 – 776 19 43

e-mail: onsalabiokonsult@telia.com

Inventering, rapport & foto: Morgan Johansson

GIS: Mathias Molau

Foto förstasidan: Skogsområde i norra delen av utredningsområdet.

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	4
2	Uppdraget.....	5
3	Metod.....	5
3.1	Naturvärdesklassning	6
3.2	Naturvårdsarter	6
3.3	Skyddade arter	6
4	Beskrivning av utredningsområdet.....	7
4.1	Naturbeskrivning	7
4.2	Inventeringsområdet	7
5	Resultat	10
5.1	Naturvärdesobjekt	10
5.1.1	Område 1 – Skog och träd	11
5.1.2	Område 2 – Skog och träd	11
5.1.3	Område 3 – Skog och träd	12
5.1.4	Område 4 – Skog och träd	12
5.1.5	Område 5 – Skog och träd	13
5.1.6	Område 6 – Skog och träd	14
5.1.7	Område 7 – Skog och träd	15
5.1.8	Område 8 – Skog och träd	Fel! Bokmärket är inte definierat.
5.2	Rödlistade arter av fåglar samt arter upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1 och skogsstyrelsens prioriterade arter	16
5.3	Övriga skyddade arter samt naturvårdsarter	17
5.4	Värdeelement	17
6	Samlad bedömning	22
7	Referenser	23

1 Sammanfattning

På uppdrag av Ingemar Johanssons Ingenjörbyrå AB har en naturvärdesinventering utförts vid fastigheterna Tom 4:11, 13:1, 14:3 samt del av 10:26 i Kungsbacka kommun inför ansökan om utvidgat tillstånd för täktverksamhet.

En naturvärdesinventering utfördes vid två tillfällen den 15 maj samt 9 juli 2020. Fyra klass 3 och tre klass 4 objekt identifierades tillsammans med ett flertal värdeelement. Större delen av inventeringsområdet består av skog, ställvis lite äldre talldominerad skog som har uppnått ett påtagligt naturvärde (klass 3). Övriga delar bestod mestadels av planterad ibland lite äldre gran, avverkade ytor eller triviallövskog ibland med inslag av ädellöv.

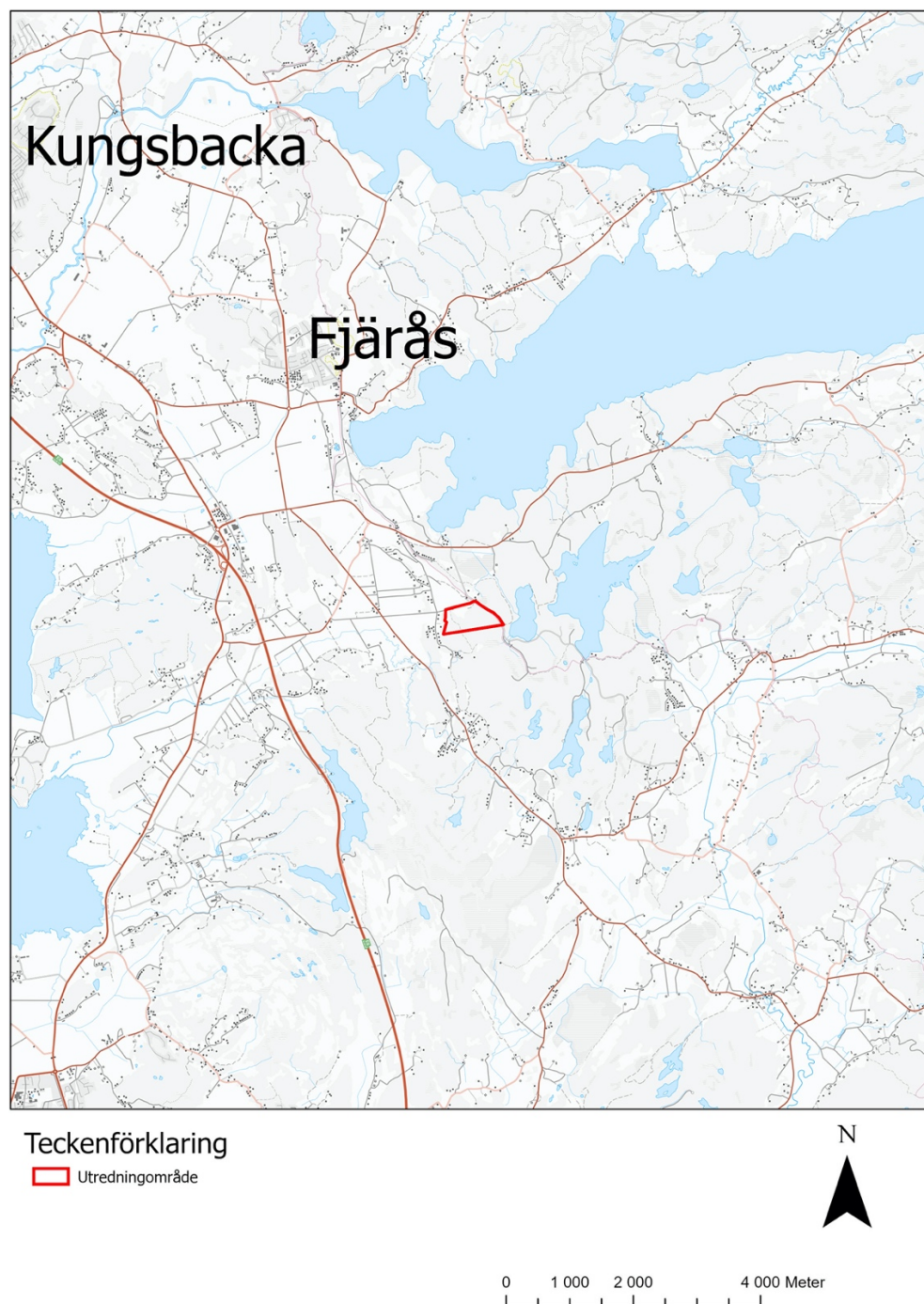
I nordost var det branta sluttningar ner mot befintligt verksamhetsområde med gott om mossrika stora block.

Bild 1. Befintligt verksamhetsområde med omgivande skogsmark.

2 Uppdraget

På uppdrag av Ingemar Johanssons Ingenjörbyrå AB har en naturvärdesinventering utförts vid fastigheterna Tom 4:11, 13:1, 14:3 samt del av 10:26 i Kungsbacka kommun inför ansökan om utvidgat tillstånd för täktverksamhet.

Figur 1. Översiktsskarta över utredningsområdet

3 Metod

En naturvärdesinventering av utredningsområdet har utförts enligt svensk standard SS 199000:2014 och SS 199001:2014 med detaljeringsgrad *medel* med tillägg naturvärdesklass 4, generellt biotopskydd och naturvårdsarter.

Information om naturvärden har också hämtats från Skogsstyrelsens skogsdataportal, länsstyrelsen i Halland WebGIS samt från Artportalen.

Två fältbesök gjordes den 15 maj samt den 9 juli 2020.

3.1 Naturvärdesklassning

Naturvärdet har bedömts i fyra naturvärdesklasser:

Naturvärdesklass 1, högsta naturvärde
Störst positiv betydelse för biologisk mångfald

Naturvärdesklass 2, högt naturvärde
Stor positiv betydelse för biologisk mångfald

Naturvärdesklass 3, påtagligt naturvärde
Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald

Naturvärdesklass 4, visst naturvärde
Viss positiv betydelse för biologisk mångfald

3.2 Naturvårdsarter

Naturvårdsarter är arter som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Många naturvårdsarter har uppmärksammats av naturvårdsskäl och är upptagna i fågel- och habitatdirektivets listor (Rådets direktiv 92/43/EEG) eller upptagna på Naturvårdsverkets lista över rödlistade arter. Naturvårdsarter innefattar också signalarter (vilka indikerar ett visst naturvärde) som nyttjas vid Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (Nitare 2000) och regionala och lokala ansvarsarter.

3.3 Skyddade arter

Rödlistade arter är arter som är upptagna i Rödlistan, som tas fram av Artdatabanken vid SLU och fastställs av Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten. Rödlistning är ett system som utvecklats av den internationella naturvårdsunionen (IUCN). Rödlistningen är en prognos över risken för enskilda arter att dö ut från Sverige vilket har bedömts kvantitativt. Hotkategorierna redovisas i nedan. Arter i hotkategorierna CR, EN och VU räknas som hotade. (Artdatabanken 2015)

Nationellt utdöd	Akut hotad	Starkt hotad	Sårbar	Nära hotad	Livskraftig	Kunskapsbrist	Ej bedömd
RE	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NA / NE

Tabell 2. Rödlistans kategorier

Fåglar upptagna i EU:s Fågeldirektiv bilaga 1 har ett särskilt starkt skydd. Skyddet gäller för såväl fåglarna som deras ägg, reden och boplatser. Detta innebär att det, även om det är oavsiktligt, är förbjudet att störa, skada eller döda dessa arter.

För vilt levande exemplar av fridlysta arter är det förbjudet att döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar. Det är också förbjudet att ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon. Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

4 Beskrivning av utredningsområdet

4.1 Naturbeskrivning

Inventeringsområdet är beläget sydost om befintligt täktområde vid Tom, Fjärås i Kungsbacka kommun.

Strax nordnordväst om täktområdet ligger Fjärås Bräcka naturreservat med ett mycket rikt insektsliv och ett flertal rödlistade arter. Ytterligare ett naturreservat, Gäddevik, ligger inom 2 km i nordostlig riktning (grönmarkerade). Ett flertal nyckelbiotoper, sumpskogar och andra värdefulla naturmiljöer återfinns också norr om täktområdet (rödmarkerat).

Figur 2. Natur- och kulturmiljöer i närheten av täktområdet. Från Skogsstyrelsen "Skogens pärlor".

4.2 Inventeringsområdet

I norra delen av inventeringsområdet återfinns den befintliga tåkten med gott om sandmiljöer och ruderatmark med gott om sandblottor vilka kan vara betydelsefulla för ett flertal arter såsom sandlevande insekter och backsvalar.

Övriga delar av inventeringsområdet består till största delen av skog av olika slag. Stora delar av skogsmarken består av produktionsskog men delar är äldre ca 80 - 100 årig talldominerad skog ofta med stort lövinslag. Även fuktig lövdominerad lövskog förekommer.

Fjärås är en av Hallands mest fornminnesrika socknar. Ett flertal fornlämningar finns både inom det aktiva täktområdet och i närmiljön (rödbruna prickar och rödbruna markeringar).

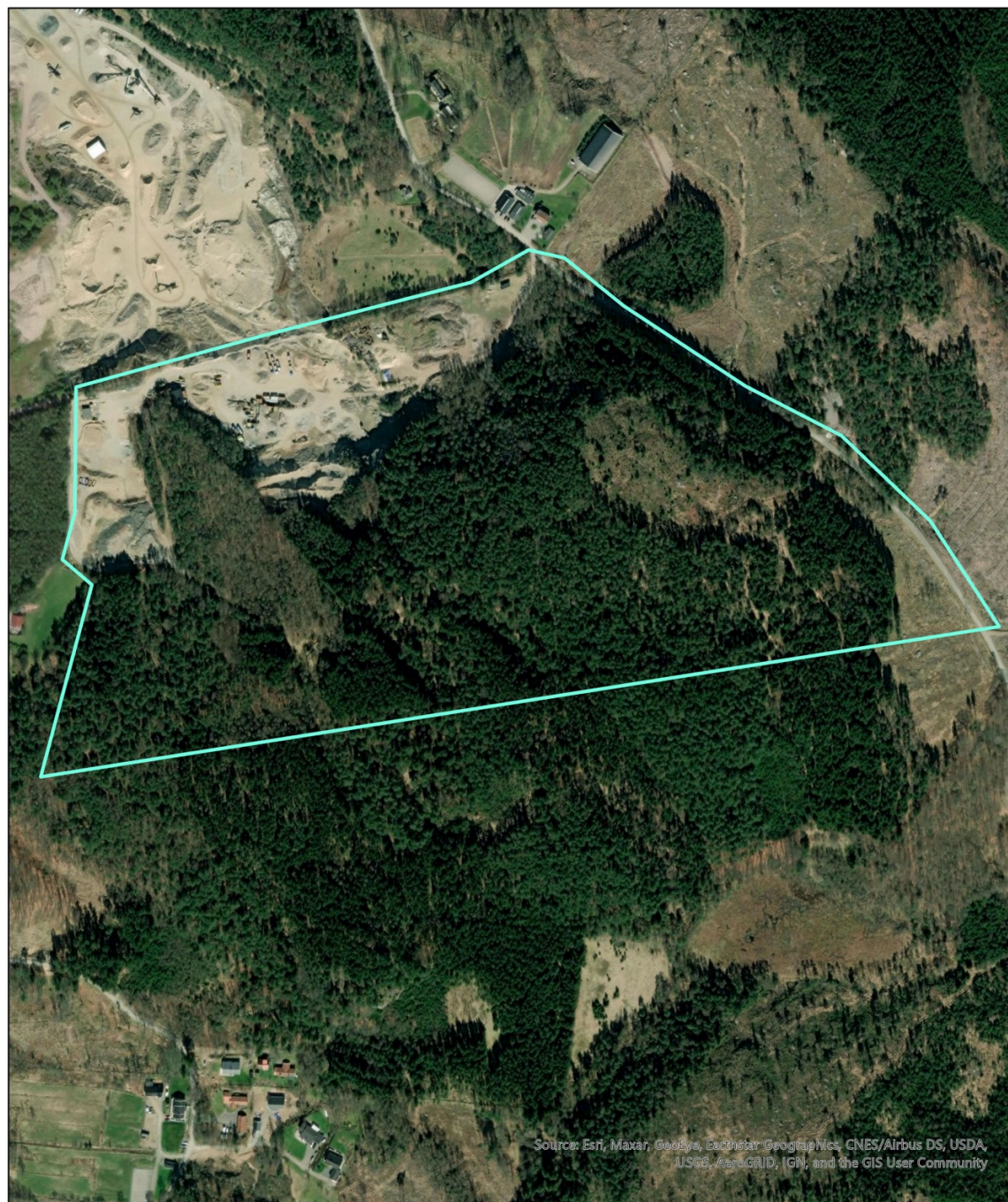
Den befintliga tåkten som är en av tre tåkten i direkt anslutning till varandra är belägen i den sydöstra delen av den mäktiga israndsbildningen som bildades vid inlandsisens kant för cirka 13 000 år sedan då isen under en period låg

stabil och i nivå med havsytan. Grus, sand och sten matades fram av smältvatten från inlandsisen och avlagrades då det forsande vattnet nådde havet vid iskanten. Efterhand som landet höjt sig har bräckan frilagts.

Inom det befintliga täktområdet finns det gott om sydvända sandblottor med goda förutsättningar för ett rikt insektsliv. Ett flertal intressanta naturvårdsarter har observerats i omgivningarna. Här finns även rasbranter med finkornig sand lämplig som häckningsmiljö för backsvalor en art som i alla fall har häckat i området under många år men som inte kunde observeras vid fältbesöken.

Större delen av inventeringsområdet utanför befintligt verksamhetsområde utgörs av flerskiktad talldominerad skog med stora inslag av löv och en del gran. Även granproduktionsskog förekommer ställvis men också en del yngre trivallövskog ibland med inslag av ädellövträd.

Den nordöstra delen av inventeringsområdet sluttar brant ner med gott om mycket stora block.

Teckenförklaring

 Utredningsområde

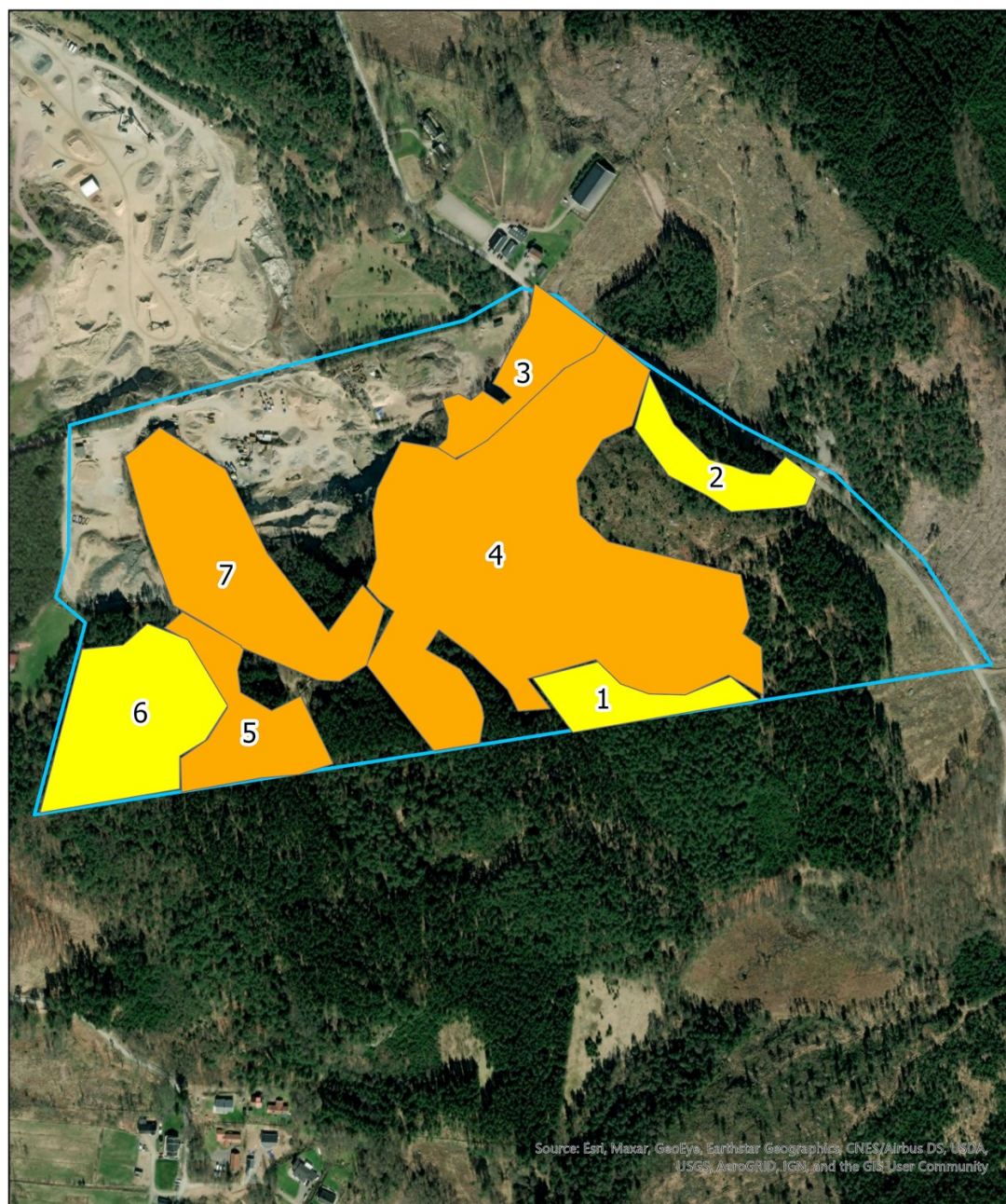
0 75 150 300 Meter

Figur 3. Karta över utredningsområdet

5 Resultat

5.1 Naturvärdesobjekt

Fyra naturvärdesobjekt klass 3 och tre klass 4 identifierades vid fältbesöket.

Teckenförklaring

Utredningsområde

Naturvärde

Klass 3

Klass 4

0 75 150 300 Meter

Figur 4. Naturvärdesobjekt.

5.1.1 Område 1 – Skog och träd

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 4

Naturtyp: Skog och träd

Biotop: Barrblandskog

Arter: Blåmossa, revlumner

Beskrivning och naturvärden: Barrblandskog med gran och tall ca 60-80 år. Relativt likåldrigt med litet inslag av löv. En del spår av skogsbruk (körspår).

Foto saknas

5.1.2 Område 2 – Skog och träd

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 4

Naturtyp: Skog och träd

Biotop: Barrskog

Arter: Vågig sidenmossa

Beskrivning och naturvärden: Barrskog med i huvudsak äldre gran med litet inslag av löv framförallt björk. Blockrikt.

Bild 2. Äldre granskog på blockrik mark.

5.1.3 Område 3 – Skog och träd

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 3

Naturtyp: Skog och träd

Biotop: Lövskog

Arter:

Beskrivning och naturvärden: Triviallövskog med inslag av ädellöv. Flertal sälgar i brynmiljön. Blockrikt rikligt med mossor.

Bild 3. Blockrik mark med lövskog

5.1.4 Område 4 – Skog och träd

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 3

Naturtyp: Skog och träd

Biotop: Barrblandskog

Arter: Spillkråka, gröngöling, röd glada, västlig hakmossa, sidenmossa, långfliksmossa, revlumner

Beskrivning och naturvärden: Äldre ca 80-100-årig talldominerad skog med enstaka äldre träd. Stort lövinslag av björk, rönn, ek, asp. Ställvis större inslag av gran. Relativt gott om liggande och stående död ved. Gott om spår av hackspettar. I norr nordvända branter med gott om större block. God miljö för skogsmesar såsom talltita, svartmes m.fl. Lysmossa observerad i blockmarken. Få spår av närtida skogsbruk i stora delar av området.

Bild 4. Talldominerad skog

5.1.5 Område 5 – Skog och träd

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 3

Naturtyp: Skog och träd

Biotop: Lövskog

Arter: Revlummer, krushättemossa, gröngöling, grå flugsnappare

Beskrivning och naturvärden: Lövdominerad skog delvis fuktig med stort inslag av död lövved. Inslag av ädellöv framförallt bok. Relativt rikt fågelliv.

Bild 5. Björkskog på fuktig mark.

5.1.6 Område 6 – Skog och träd

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 4

Naturtyp: Skog och träd

Biotop: Tallskog

Arter: Vågig sidenmossa

Beskrivning och naturvärden: Talldominerad skog delvis på hållmark. I fuktigare sänkor större inslag av löv framförallt björk.

Bild 6. Talldominerad skog delvis på hällmark.

5.1.7 Område 7 – Skog och träd

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 3

Naturtyp: Skog och träd

Biotop: Blandlövsskog

Arter: Revlumner.

Beskrivning och naturvärden: Lövskog med dominans av björk i de norra och södra delarna. i de centrala delarna större inslag av bok. Här är det även en del större block. Gammal husgrund vittnar om äldre bosättning.

Bild 7. Blockrik mark med lövträd.

5.2 Rödlistade arter av fåglar samt arter upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1 och skogsstyrelsens prioriterade arter

Vid fältbesöket observerades få skyddade arter av fåglar. Eftersom inventeringen utfördes sent på säsongen efter att de flesta arter hunnit reproducera sig var det få arter som observerades. En observation av spillkråka samt spår av spillkråka och gröngöling observerades på ett flertal platser vilket indikerar att båda arterna finns inom området. Delar av området utgörs även av bra häckningsmiljö men osäkert om det förekommer någon häckning. Men området bedöms ha betydelse för födosök av båda arterna. Stora delar bedöms även ha betydelse för bland annat skogsmesar men även för hackspettar såsom spillkråka och gröngöling.

Tabell 1					
OBJECTID	Art	Kategori	Kommentar	Bilaga 1	- 50%
1	Röd glada		Överflygande	1	
2	Gröngöling		Födosöksspår i myrstack		1
3	Spillkråka	NT	Observerad	1	
4	Gröngöling		Födosöksspår i myrstack		1
5	Stallört	NT			
6	Spillkråka		Födosöksspår		
7	Spillkråka	NT	Födosöksspår	1	
8	Spillkråka	NT	Födosöksspår på tall	1	
9	Spillkråka	NT	Födosöksspår av spillkråka	1	

5.3 Övriga skyddade arter samt naturvårdsarter

Innefattar de arter upptagna Artskyddsförordningen och arter fridlysta i Sverige men även de arter som bedöms ha betydelse för området på grund av de utgör en viktig del av den biologiska mångfalden eller är ovanliga i området. Även Skogsstyrelsens signalarter ingår här.

De arter som observerades var främst Skogsstyrelsens signalarter men alla de arterna utgör en svag indikation på högra naturvärden i denna landsdel. Lysmossan som observerades är inte skyddad men är sällan observerad och rapporterad i närområdet.

Bild 8. Revlumner, upptagen i Artskyddsförordningen bilaga 2.

5.4 Värdeelement

Värdeelement är element viktiga för den biologiska mångfalden. Det kan utgöras av träd både levande och döda som är viktiga för insekter, fåglar och andra artgrupper. De kan även utgöras av t.ex. lågor, högstubbar eller andra strukturer som kan gynna biologiskt liv.

Inom inventeringsområdet observerades gott om död ved, både liggande och stående, ofta lövved. ven rotvältor återfanns. Framförallt i norra delen fanns det en del större block vilket skapar miljöer för både djur och växter. Då dessa block återfanns framförallt inom delar av NVO objekt 3 och 4 och har inte markerats ut på karta.

Tabell 2		
OBJECTID	Värdeelement	Kommentar
1	Stubbe	Spår av hackspett
2	Stubbe	Spår av hackspett/spillkråka?
3	Låga	Grov tallåga
4	Torraka	Medelgrov tallraka
5	Låga	Grov tallåga med spår av vedlevande insekter
6	Låga	Granlåga
7	Vatten	Småvatten i skogsmark

8	Låga	Sannolikt av tall
9	Låga	Granlåga
10	Låga	Granlåga
11	Torraka	Tall med spår av hackspetthack
12	Låga	Av tall
13	Torraka	Tall med spår av hackspett
14	Högstubbe	Spår av vedlevande insekter
15	Låga	Sannolikt av tall
16	Torraka	Av tall
17	Torraka	Av tall
18	Torraka	Av grov björk
19	Låga	Av gran
20		Jättesten
21	Barrtrad	Grov rönn
22	Dött träd	Grov björk avbruten några meter upp
23	Sandblotta	Väggkant med bivarg och solitärbin

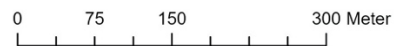

Bild 9. Värdeelement 23. Väggkant med sandblottor. Gott om bivarg men även några solitärbin observerades. Solbelysta sandblottor som denna är mycket värdefulla för sandlevande insekter.

Teckenförklaring

- Utredningsområde
- Värdeelement

Figur 4. Värdeelement.

Bild 10. Insektsnag och vedsvamp i död ved.

6 Invasiva arter

Ofta inom störda markområden såsom täkter återfinns det invasiva arter av olika arter. Så också inom den delen av inventeringsområdet som utgörs av täktverksamheten. En yta med parkslide observerades. Likaså observerades enstaka plantor av blomsterlupin. Den sistnämnda arter är inte utsatt på kartan.

Parkslide är svår att bli av med när den har etablerat sig. Den bör tas bort tillsammans med rötter så långt möjligt. Den får absolut inte läggas på kompost utan ska lämnas in på lämplig ställe för destruktion då även mycket små växtdelar riskerar annars att etablera sig på nya platser.

Teckenförklaring

- Utredningsområde
- Invasiv art - yta
- Invasiv art

Figur 4. Invasiva arter.

7 Samlad bedömning

Utanför täktområdet bedömdes att de identifierade naturvärdena var knutna till de delar med lite äldre skog som ställvis var flerskiktad med större inslag av löv samt den mindre delen med fuktig lövdominerad skog. Men även de äldre delarna av skogen är relativt ung varför antalet naturvårdsintressanta arter var lågt. Undantaget skulle kunna vara fågellivet där bedömningen blir osäker eftersom inventeringen utfördes vid en tid när de flesta arter redan avslutat sin häckning eller tid på dygnet när de inte är aktiva. Detta gäller även marksvampar som bör inventeras vid annan tid än när naturvärdesinventeringen utfördes. Men när det gäller marksvampar är bedömningen att miljön inte är gynnsam för dessa.

I delar av området främst i norr/nordöst finns en del blockmark som kan hysa en del naturvårdsintressanta arter även om inga observerades vid inventeringstillfällena. För att kunna bedöma om det skulle finnas några arter av naturvårdsintresse behöver man göra en fördjupad artinventering av denna artgrupp. Även för fåglar skulle en fördjupad inventering kunna medföra att man hittade skyddade arter.

Om man tar hänsyn till de rapporter som finns på Artportalen inom och i anslutning till området är det inom befintligt täktområde man kan finna de flesta naturvårdsintressanta arterna. Det är främst insekter såsom fjärilar, solitärbin och andra sandlevande steklar men även backsvalor som nyttjar sandiga miljöer som denna. Även en del groddjur kan förekomma i aktiva täkter under förutsättning att det finns vattenmiljöer som håller vatten under hela fortplantningstiden. Alla dessa arter kan gynnas av en fortsatt verksamhet och det är enkelt att anpassa verksamheten så att den inte kommer i konflikt med dessa artgrupper om de förekommer inom verksamhetsområdet.

8 Referenser

- Artportalen (2020). Statens Lantbruksuniversitet. URL: www.artportalen.se. Datum för uttag: 2020-07-08
- ESRI (2015). DigitalGlobe, GeoEye, Earthstar Geographics, CNES/Airbus DS, USDA, USGS, AEX, Getmapping, Aerogrid, IGN, IGP, swisstopo, och the GIS User Community
- Länsstyrelsen (2018). Infokarta. <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=d0e35de8fe95434ca5fd043d84040116> Datum för uttag: 2020-07-08
- Skogsstyrelsen (2020) <https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/> Datum för uttag 2020-07-08
- SIS (2014_1). Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. SIS 199000:2014. Publicerad 2014-06-25, utgåva 1.
- SIS (2014_2). Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI). Teknisk rapport. SIS-TR 199001:2014. Publicerad 2014-06-25, utgåva 1.
- Fridlysta djurarter, Naturvårdsverket. 2016

